

Lezen: Lucas 2:1-20 (BGT)

Tekst: Lucas 1:13a, 30a en 2:10a

Zou God wel eens bang zijn? Nee, natuurlijk niet. Zo hoor ik je denken. God is God. Hij hoeft nergens bang voor te zijn. Hij kan de hele wereld naar zijn hand zetten. Hij is almachtig, weet je.

Toch: zou God wel eens bang zijn? Want hij neemt toch een enorm risico met Kerst. Om zo kwetsbaar te zijn. De kans op afwijzing is zo groot. Als je jezelf als God toch zo kunt uitleveren. Je zoon, van wie je houdt. God met jou. Dat je die naar de aarde laat komen. Als klein mensje geboren laat worden. Dat hij als Vader dat aandurft.

Maak ik God hiermee te menselijk, met deze vragen? Ik denk het wel. Toch vroeg ik het me af. Want de God van hemel en aarde neemt met Kerst toch wel zo'n ongelooflijk moedige stap. Als een koning van zijn troon afstapt. Al zijn macht aflegt. Zo is hij. En juist dat maakt hem zo geloofwaardig als hij zegt:

Slide 1   **Je hoeft niet bang te zijn ...**

Slide 2   Waar ben jij bang voor?

Weet je, kinderen maken je kwetsbaar. We hadden het er nog over, vorige week, Klaske en Koen. Over dat je je leven wil controleren. Maar zodra er een kind in je leven gelegd wordt. Ja, dan smelt je. Dan weet je dat je het niet zelf in de hand hebt. En die afhankelijkheid groeit met je kind mee. Loslaten is het devies.

En er is nogal wat om bang voor te zijn. Veel om je zorgen te maken. De serie 'als de dijken breken' van de EO heeft laten zien wat het klimaat kan gaan doen. Populisten en de reacties op hun optreden maken de maatschappij er niet vriendelijker op. Dreiging van terrorisme en ander geweld maken ons onzeker. 2016 was een jaar met veel aanslagen. Veel geweld. En af en toe komt het héél dichtbij.

En dan heb ik het nog niet eens over de kleine angsten die ons bezighouden. Wat als ik mijn schoolopleiding niet haal? Welke keuzes moet ik maken? En zit ik daar dan mijn leven lang aan vast? Wat als ik ontslagen word? Wat als mijn gezondheid niet meer goed komt? Wat als mijn schulden alleen maar groter worden? Wat als mijn verslaving blijft? Wat als de kerk zich verkeerd ontwikkelt? Sommigen van ons vinden dat nu al. En ze houden hun hart vast. Wat als de dood nadert? Als mijn kinderen God kwijtraken? Noem het maar kleine angsten.

In die wereld. In jouw wereld. Daar komt God rondom Kerst met deze boodschap: je hoeft niet bang te zijn. Drie keer zegt een engel, een boodschapper van God, dit tegen mensen. Elke keer met een eigen accent.

Slide 3   ... want God heeft naar je gebed geluisterd

Je schrikt je te pletter. Je denkt namelijk dat je alleen bent. En het is stil in het heilige van de tempel. Er branden enkele kaarsen. Maar verder is er geen licht. Alleen de geur van wierook om de gebeden van het volk te ondersteunen. Als een geurige walm stijgen de wensen op naar God. Serene rust.

En ineens is daar dat felle licht. Je hart slaat over. Je zou je handen voor je ogen willen slaan. Je schrikt je te pletter. Maar dan klinken daar die geruststellende woorden. Je hoeft niet bang te zijn.

Je hoeft niet bang te zijn. Dat is een refrein dat in het Oude Testament ook regelmatig klonk. Tegen Mozes. Tegen Jozua. En ga zo maar door. Steeds was daar het refrein: je hoeft niet bang te zijn, want ik ga met je mee. Ik bescherm je. Ik zorg voor je. Ik ben er bij. Ik zal er zijn. Dat is zelfs de naam van God. Ik zal er zijn. Dus dat zit wel goed.

Hier bij Zacharias motiveert de engel het anders. Wees niet bang, want God heeft je gebed verhoord. Welk gebed is dat eigenlijk? Zacharias en Elisabeth wilden heel graag een kind. Maar zou dat gebed, gezien hun leeftijd, niet verstomd zijn? Nee, hier gaat het om een ander gebed. Anders had Gabriël ook wel bij Zacharias thuis kunnen verschijnen. Maar hij verschijnt hier. In de tempel. Op het moment dat het reukwerk het gebed *van het volk* ondersteunt.

En wat zijn die gebeden? Waar verlangt het volk naar? Naar verlossing. Naar bevrijding. Het land is bezet door de Romeinen. Ze verlangen er naar dat de HEER zich openbaart, zoals vroeger. Ze verlangen er naar de zorg van God te zien, zijn hulp, zijn vrede, zijn geborgenheid. Ze verlangen naar de beloofde Messias. Dat zullen ze misschien niet zo formuleren. Maar dat is de diepste laag onder hun gebed. En dát gebed is verhoord. Zacharias mag daar een eerste getuige van zijn. Want hij zal een kind krijgen dat de grote gebeurtenis mag aankondigen. De voorloper van de Messias.

Het is hoopvol. Dat God luistert naar gebeden van zijn volk. Ook wij bidden om rust en vrede. Om recht en verlossing. Deze wereld is in nood. En iedere zucht, iedere schreeuw, iedere traan stijgt op naar God. Hij hoort het. Hij is betrokken. Op jouw leven. Op deze wereld. Daarom hoef je niet bang te zijn. Hij luistert naar je gebeden.

Slide 4   ... want God heeft je uitgekozen voor iets moois.

We komen hiermee bij de vijfde vrouw uit het geslachtsregister van Jezus. En dan wil ik ook even omkijken naar advent. We hebben vier vrouwen gezien. En de geschiedenissen die hun namen oproepen. Dat was niet fraai. God hangt gebroken kerstballen in zijn boom. De stamboom van Jezus Christus bevat veel zonde en uitzichtloosheid.

Zo kan het in ons leven ook zijn. Bijvoorbeeld als je huwelijk op de klippen loopt. Jij, Koen, hebt dat ook meegemaakt. En dan kun je je oprecht afvragen: kan God daar wel wat mee? Ook als je vervolgens keuzes maakt waar niet iedereen zomaar uit is. En nu ben je hier met Klaske. God heeft jullie relatie gezegend met een prachtige zoon. Hier blijkt: God kan iets met gebroken situaties. Sterker nog: hij heeft in deze wereld niet anders om op te bouwen. Alles in deze wereld en in ons leven is doorspekt met gebrokenheid en fouten. We zijn maar klein. Maar God komt verder.

Dat zie je ook prachtig bij Maria. Hoe oud zal ze geweest zijn? De schattingen lopen uiteen. Ergens halverwege haar tienerjaren. En dan staat er ineens een engel voor je neus. Natuurlijk schrik je. Als je ineens door een hemelse gloed omstraald wordt. Wat heb ik fout gedaan?

Maar nee, dat is niet waarom de engel komt. Nou, eigenlijk wel. Hij komt, omdat er geen foutloze mensen bestaan. Hij komt om aan te kondigen dat er iemand zal komen. Die wél volmaakt zal leven. Die door zijn leven alle zonde weg zal doen. Die de wereld een kans geeft opnieuw te beginnen. Die

mensen een kans geeft om anders te leven. Verlossing. Bevrijding. Vernieuwing. En daar wordt Maria in ingeschakeld.

Wat kunnen we veel van haar leren. Dat geldt trouwens ook voor andere vrouwen uit de stamboom. Tamar, Rachab en Ruth zijn voorbeelden van geloof en volharding. Batseba misschien iets minder. Maar Maria wel weer. Wat een geloof. Wat moet ze bang geweest zijn. Die engel legt nogal wat neer bij haar. Zwanger van Gods zoon? Moeder van de Redder? Maar hoe moet dat dan met Jozef? En wat zal er verder met me gebeuren? Een gewoon kind krijgen is al loslaten. Overgave aan God. Want je hebt het niet in de hand. Laat staan als je zo'n bijzonder kind draagt en gaat krijgen. Maria leert ons hoe wij moeten reageren. Ze is inderdaad niet bang. Ze geeft zich over. Laat het maar gebeuren. Ik vertrouw God op zijn woord. De Heer wil ik dienen. Wat een woorden. Wat een geloof. Wat een vrouw.

Haar vragen verstommen. Haar angst voor wat er gebeuren gaat vloeit weg. Ze is in Gods hand. In Romeinen 8 lezen we, dat God voor zijn kinderen alles laat meewerken aan het goede. Afgelopen donderdag stonden we daar op de Groningse klei bij stil. Bij de begrafenis van Freerk. Alles! Alles laat hij bijdragen aan het goede. Dat is een grote belofte. Want er kan nogal wat gebeuren in je leven. Dingen waar je je zorgen om maakt. Waar je misschien angst voor hebt. Waar je van wakker ligt. En soms depressief van wordt. Het leven is heel complex en bedreigend. En dan zegt God: maar ik zal alles wat je overkomt. Zelfs alles wat je doet. Ook je fouten. Ik zal het laten bijdragen aan het goede. Hier bij Maria klinkt dat zeer specifiek: ik heb je uitgekozen voor iets moois. Maar ook voor jou en mij geldt dat! Niet zo bijzonder waarschijnlijk als de geboorte van Gods zoon. Maar God heeft ook jou uitgekozen voor iets moois.

En dat mooie, dat gaat dit kind laten zien. Aan Maria zelf. Maar ook aan jou en mij. In zijn woorden klinkt verlangen door naar een betere wereld. En de belofte dat hij dat waar gaat maken. Hij laat er iets van zien in zijn leven. Maar ook nu wil hij er iets van laten zien. Via jou en al zijn volgelingen wil hij aanwezig zijn in deze wereld. En gaat hij met die wereld op weg naar nog iets veel mooiers. Dus Maria, dus Koen, dus Klaske, dus Lucas, dus Klaas-Jan, dus Jannet, dus ... vul je eigen naam maar in: wees niet bang. Leef je leven. Maak je keuzes. Heb vertrouwen. En wees gericht op de nieuwe wereld.

Slide 5   ... want ik breng jullie goed nieuws. Het hele volk zal daar blij mee zijn. Vandaag is jullie redder geboren, Christus, de Heer

Mannen met veel op hun geweten, vaak. Herder wordt je niet zomaar. Als dan het licht van de Heer je omgeeft. Ineens kun je niet meer schuilen in de schaduw. Jouw donkere bestaan komt aan het licht. Je ontmoet een boodschapper van God. Je hapt naar adem.

Jij, met jouw leven. Ook ik heb mijn duistere kanten. Durf ik in het licht van God te staan zonder angst? Als ik mijn Schepper in de ogen moet kijken. Durf ik dan mijn hoofd op te heffen?

En dan wordt er in deze kerkdienst een kindje gedoopt. Lucas. Opnieuw zegt God tegen jou en mij: wees niet bang. Je zonden zijn je vergeven. Je mag opstaan en verantwoordelijkheid nemen. Je mag je leven opnieuw ter hand nemen. Maak er wat moois van. Ik zal er bij zijn. Ik zal je inspireren. Dat klinkt allemaal door in de doop straks.

En dat is wat de herders ook te horen krijgen. De Redder is er! En het is geen machtige koning. Tenminste, zo ziet hij er niet uit. Ga maar kijken. Je zult een kind vinden, in een voerbak. Armoedig. Laag. In jullie wereld.

Want dat is waar de Redder komt. In jouw wereld. En juist dat maakt dat ik niet bang hoeft te zijn. Dat de herders op zoek gaan. Naar een paleis zouden ze nooit toe durven. Naar een stal gaan ze zonder problemen. Zo dichtbij wil God komen. Zo kwetsbaar wil hij in jouw leven zijn. Dat is echt Immanuël. God met ons. Hij krijgt deel aan jouw leven. Weet wat het is om kwetsbaar te zijn. Mens met zorgen. In een gebroken wereld. En dat maakt dat je je bij hem veilig kunt weten. Als hij zegt dat je niet bang hoeft te zijn. Dan hoeft je dat ook echt niet te zijn.

...

God was niet bang om klein te worden. Om het risico te nemen om afgewezen te worden. Hij nam de stap. Kwam naar de aarde. Klein. Kwetsbaar. Niet hoog van de toren, maar dicht bij je hart. Jouw leven, jouw zonde, jouw – in je eigen ogen misschien wel – nietszeggende bestaan. Hij komt daar. En dat maakt dat jij niet bang hoeft te zijn. Hij komt niet om over je heen te donderen. Hij komt om je mee te nemen. En hij begint niet bovenaan en zegt: doe je best om op te klimmen. Nee, hij begint in jouw shit. In jouw modder. In jouw zonden. In een stal. Dat zie je in de doop van Lucas. Dat zie je in de geboorte van de Redder in Betlehem.

Dus je hoeft niet bang te zijn. Als er één is die je begrijpt. Die van je worsteling weet en je zoektocht. Die weet waar je allemaal bang voor bent. Dan is het Jezus wel. Hij heeft jouw leven aan den lijve ondervonden. Hij is zelfs zelf verschrikkelijk bang geweest. Het zijn dus geen goedkope woorden als hij zegt: wees niet bang. Ik ga met je mee. Ik ging en ga voor je uit. Ik baan de weg. Ik breng je thuis.

Dus je hoeft niet bang te zijn. God luistert naar je gebeden. Hij heeft je uitgekozen voor iets moois. Hij brengt jullie het goede nieuws. Er is redding en vrede. Jezus is gekomen om jouw leven te helen. Vertrouw daar maar op.

Amen